

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ВИРОБНИЦТВІ

назва навчальної дисципліни

вибіркова

обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова

Рекомендовано кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки на 2024- 2025 навчальний рік. Протокол від « » серпня 2024 року №

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві»

(назва навчальної дисципліни)

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» розкриває такі змістовні питання, як сутність, принципи і роль страхування; загальнообов'язкове державне соціальне страхування; страхові фонди, Фонд соціального страхування; права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб; страхові виплати в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності; страхові експерти з охорони праці; профілактика нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; класи професійного ризику виробництва.

У процесі викладання дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» передбачається формування та розвиток у здобувачів вищої освіти - майбутніх фахівців з охорони праці:

- розуміння особливостей організації охорони праці на підприємствах різних галузей з позицій забезпечення належних гарантій працівників щодо державного соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві;

- теоретичних знань, навичок та практичних вмінь для розгляду конкретних ситуацій і вирішення практичних завдань щодо випадків державного соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві;

- логічного мислення, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки дисципліни із повсякденним життям; формування світогляду, що базується на аксіологічних пріоритетах культури безпеки.

Навчання з дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» рекомендоване на заключному етапі освітнього процесу, коли у здобувачів вищої освіти уже наявна достатня база фахових знань, необхідних для усвідомлення важливості, змісту та алгоритму такої процедури, як соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві, її теоретичні положення виступають однією із суттєвих складових ефективного володіння дисциплінами циклу професійної підготовки. Дисципліна входить в склад циклу професійної (вибіркової) підготовки і займає важливе місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, оскільки дозволяє випускнику вирішувати конкретні професійні завдання, спираючись на набуті теоретичні знання, практичні уміння, комунікації, компетентності.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Малько Олександр Дмитрович, доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки, факультету
---------------------	--

	техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 304. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	malko_ad@ukr.net
Наукові інтереси*	Імплементация міжнародних стандартів у сферу охорони праці. Прогнозування та оцінка техногенної безпеки.
Професійні здібності*	Професійні знання, досягнення практичних результатів у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Охорона праці. Міжнародні . стандарти з безпеки та гігієни праці. Профілактика виробничого травматизму і професійних захворювань. Інформаційні технології в освіті.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 у кабінеті № 304. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців за освітнім ступенем бакалавра необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності, як частини системи прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, передбачених законом, за рахунок коштів грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом..

Дисципліна займає важливе місце в процесі підготовки фахівця з охорони праці і є однією із дисциплін, яка безпосередньо спрямована на отримання здобувачами вищої освіти компетенцій, знань, умінь та практичних навичок фахівця, здатного вирішувати завдання з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування, яке забезпечує соціальний захист, охорону життя і здоров'я громадян під час їх професійної діяльності..

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	Заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	професійна (вибіркова)
Рік підготовки	4
Семестр	8
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	4
- кількість модулів	2

- загальна кількість годин	120
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	8
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	
- самостійна робота (годин)	110
- контрольна робота (годин)	10
- підсумковий контроль	Диференційований залік

* Час виконання контрольної роботи входить в бюджет часу самостійної роботи.

** Диференційований залік проводиться під час практичного заняття.

Передумови для вивчення дисципліни – відсутні.

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1

Тема 1.1. Сутність, принципи і роль страхування.

Зміст і завдання навчальної дисципліни «Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві». Страхування його роль, сутність та зміст. Необхідність і форми страхового захисту. Витоки страхування. Еволюція страхування в Україні. Принципи та функції страхування. Класифікація страхування.

Тема 1.2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Система соціального страхування. Іноземний досвід у сфері соціального страхування. Історія створення інституту соціального захисту працюючих в Україні. Мета і завдання системи соціального страхування. Основні елементи соціального страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Визначення термінів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 1.3. Пенсійний фонд України в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

ПФУ як уповноважений орган управління в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. Основні завдання та функції ПФУ. Організаційна структура ПФУ та завдання його безпосередніх підрозділів. Склад та завдання територіальних органів ПФУ. Державний нагляд та контроль за діяльністю ПФУ.

Тема 1.4. Права, обов'язки та відповідальність страховика, страхувальника і застрахованих осіб.

Права, обов'язки та відповідальність ПФУ як страховика. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб. Вирішення спорів.

МОДУЛЬ 2.

Тема 2.1. Страхові виплати в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійному захворюванні, які спричинили втрату працездатності.

Особи, які підлягають страхуванню від нещасного випадку. Страхові виплати. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим. Тимчасове переведення потерпілого на легшу, нижчеоплачувану роботу. Страхові виплати потерпілому під час його професійної реабілітації та право на страхові виплати в разі смерті потерпілого. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди. Документи для розгляду справ про страхові виплати та їх розгляд. Відмова (припинення) у страхових виплатах і наданні соціальних послуг.

Тема 2.2. Організація роботи страхових експертів з охорони праці.

Нормативно-правові засади роботи страхових експертів. Мета діяльності, завдання, функції, та структура страхових експертів. Права страхових експертів. Зміст та регламентація роботи страхових експертів. Планування і проведення перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи підприємства (організації, установи). Актуальні питання профілактики виробничого травматизму і професійних захворювань, до вирішення яких залучаються страхові експерти. Завдання і права страхових експертів щодо проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаних умовами праці. Аналіз страхових нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві та методи його проведення. Внесення страховими експертами з охорони праці подань про усунення порушень законодавства про охорону праці.

Тема 2.3. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та порядок його сплати

Клас професійного ризику виробництва та його розподіл за видами економічної діяльності. Умови сплати і ставка єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Права та обов'язки платника єдиного внеску. Взяття на облік платників єдиного внеску. Відмова в розгляді документів, поданих для взяття на облік особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність.

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
лекції		практ. (семінар.) заняття	самостійна робота	контрольна робота	
7- й семестр					
Модуль 1.					
Тема 1.1.	14			14	

Тема 1.2.	10	2		8	
Тема 1.3.	10	2		8	
Тема 1.4.	14			24	
Разом за модулем 1	58	4		54	
Модуль 2					
Тема 2.1.	22	2	2	18	
Тема 2.2.	22	2		20	
Тема 2.3.	18			18	
Разом за модулем 2	62	4	2	56	
Контрольна робота*	10				10
Диференційований залік**					
Разом	120	8	2	110	10

* Час виконання контрольної роботи входить в бюджет часу самостійної роботи.

**Диференційований залік проводиться під час практичного заняття

Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Розрахунок ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2
	Разом	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (рефератів).

1. Страхування його роль, сутність, зміст та форми страхового захисту
2. Становлення та розвиток страхування в Україні.
3. Страхування в зарубіжних країнах (на прикладі однієї із зарубіжних країн).
4. Становлення та розвиток системи соціального страхування в Україні.
5. Система соціального страхування, її основні елементи та нормативно-правове забезпечення.
6. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та його нормативно-правове забезпечення.
7. Характеристика суб'єктів та об'єктів загальнообов'язкового державного соціального страхування.
8. ПФУ як уповноважений орган управління в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.
9. ПФУ його структура, завдання та функції.
11. Права, обов'язки та відповідальність ПФУ як страховика.
12. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника.
13. Застраховані особи: їх права, обов'язки та відповідальність.
14. Контроль та нагляд у сфері соціального страхування.
15. Особи, які підлягають страхуванню від нещасного випадку та страхові виплати, право на отримання, яких мають потерпілі від нещасного випадку чи професійного захворювання.
16. Страхові виплати і порядок їх надання та перерахування.

16. Порядок визначення ступеня втрати працездатності потерпілим та документи, які потрібні для розгляду страхових справ.

17. Завдання та склад служби страхових експертів

18. Страхові експерти з охорони праці, їх завдання, функції, обов'язки та права

19. Порядок планування і проведення перевірок стану умов і безпеки праці та профілактичної роботи страховими експертами.

20. Функції, завдання і права страхових експертів щодо проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням.

21. Аналіз страхових нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві та методи його проведення.

22. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та порядок його сплати

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: екзамен, реферати, есе; розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі відповіді на заняттях, фронтального та індивідуального опитування, проведення тестового та модульного контролю (МК). Поточний контроль може проводитися наступними способами:

– усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу попереднього заняття;

– письмовий експрес-контроль (летючка) – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу теми;

– тестовий контроль – як правило, проводиться після завершення вивчення матеріалу модуля дисципліни, або окремої теми;

– комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості

залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Формою підсумкового контролю оцінювання знань з дисципліни є екзамен. Екзамен здається у письмовому вигляді за білетами або за результатами тестового контролю в системі OPEN-Test 2 (згідно з методичними вказівками на екзамен).

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	2	10
	Разом за модуль 1		10
Модуль 2	лекції	2	10
	практичні заняття	1	15
	Разом за модуль 2		25
Разом за поточний контроль			35
II. Контрольна робота			25
III. Диференційований залік			40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100
IV. Участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо*.			20

* Бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо додаються до балів за всі види навчальних занять та контрольні заходи з таким розрахунком, щоб сумарна кількість балів не перевищувала 100.

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється від 0 до 5 балів):

- *5 балів* – здобувач був присутній на лекції і він в повному обсязі самостійно і творчо опрацював питання лекції і володіє її змістом;

- *4 бали* - здобувач був присутній на лекції він самостійно опрацював питання лекції і володіє її змістом;

3 бали - здобувач був присутній на лекції, але він самостійно опрацював питання лекції і володіє її змістом;

2 бали - здобувач не був присутній на лекції, але самостійно опрацював питання лекції і володіє її змістом;

1 бал - здобувач не був присутній на лекції і слабо володіє її змістом;

- *0 балів* - здобувач не був присутній на лекції і не володіє її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному (оцінюється від 0 до 15 балів):

- *15 балів* – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

- 12 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом та може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

- 9 балів – здобувач невпевнено володіє навчальним матеріалом та неповно може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

- 9 балів – здобувач невпевнено володіє навчальним матеріалом та неповно може окреслити деякі аспекти визначеної теми

- 6 балів – здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом і не може окреслити основні аспекти визначеної теми;

- 3 бали – здобувач дає не повні відповіді на поставлені питання або поверхово розкриває лише окремі положення, допускаючи при цьому суттєвих помилок.

- 0 балів – здобувач не дає відповіді на поставлені питання або поверхово розкриває лише окремі положення, допускаючи при цьому суттєвих помилок.

Контрольна робота

Критерії оцінювання контрольних робіт здобувачів (оцінюється від 0 до 25 балів):

- 25 балів – контрольна робота виконана здобувачем в повному обсязі, на основі проведених досліджень та повністю виконані вимоги до його оформлення;

- 20 балів - контрольна робота виконана здобувачем в повному обсязі, на основі проведених досліджень, але допущені незначні помилки;

- 15 балів – контрольна робота виконана здобувачем майже на 80% від загального обсягу, на основі проведених досліджень та допущені помилки;

✓ 10 балів – обсяг контрольної роботи, яка виконана здобувачем здобувачем становить 70% від загального обсягу та допущені помилки;

5 балів – обсяг контрольної роботи, яка виконана здобувачем складає лише 10% від загального обсягу та допущені суттєві помилки;

- 0 балів – контрольна робота здобувачем не виконана.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на заліку (оцінюється від 0 до 40 балів):

– 24 бали - здобувачеві, який повністю оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, може дати відповіді на всі питання тестового контролю (в системі OPEN-Test 2) опанував рекомендовану літературу. При цьому оцінку – 40 балів можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

30 балів – здобувачеві, який оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях на питання тестового контролю (в системі OPEN-Test 2) допустив несуттєві неточності;

20 балів – здобувачеві, який в основному оволодів програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, але у відповідях на питання тестового контролю (в системі OPEN-Test 2) допустив помилки;

15 балів – здобувачеві, який показав задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях на питання тестового контролю (в системі OPEN-Test 2) допустив помилки;

10 балів – здобувачеві вищої освіти, який показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, в основному вивчив основні терміни дисципліни, але у відповідях на питання тестового контролю (в системі OPEN-Test 2) допустив помилки;

4 бали здобувачеві вищої освіти, який, практично, не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, погано знає основні терміни дисципліни;

0 балів здобувачеві вищої освіти, який не показав мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, не знає основні терміни дисципліни.

Політика викладання навчальної дисципліни

Під час навчальних занять здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись певних дисциплінарних правил:

не можна шуміти, відволікатися самому і відволікати інших здобувачів від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються заняття;

- якщо здобувачу вищої освіти необхідно вийти з аудиторії, то він повинен попросити дозволу у викладача, піднявши руку;

- здобувач вищої освіти має право ставити питання викладачу, якщо не зрозумів матеріал під час пояснення;

- здобувач вищої освіти має право в коректній формі обстоювати свій погляд і свої переконання при обговоренні різних спірних і неоднозначних питань;

- тактовною поведінкою створювати сприятливу дієву атмосферу;

- бути уважним, стриманим, зрівноваженим. При бажанні відповісти на поставлене питання слід підняти руку та дочекатися дозволу викладача. Не перебивати викладача, відповідь здобувача вищої освіти, не заважати підказками;

- забороняється користуватися мобільним зв'язком.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільні оцінки за заняття або мають пропуски занять (не більше 2-х занять) відповідають на додаткові питання по пропущеним або незадовільно оціненим заняттям. Незадовільно оцінені і пропущені заняття (більше 2-х занять) відпрацьовуються здобувачами вищої освіти в часи консультацій викладача і якщо заняття не відпрацьовані здобувачі до складання екзамену не допускаються. Після ліквідації заборгованостей, які мають, здобувачі мають право на повторне складання екзамену.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти є:

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, пристрої мобільного зв'язку, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Охорона праці», галузь знань 26, «Цивільна безпека», спеціальність 263 «Цивільна безпека». https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2020/263_OP_mag20.pdf
2. А.І. Морозов, О.П. Щароватова, В. М. Лобойченко. Державне соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві. Курс лекцій. – Харків: НУЦЗУ, 2020. -117 с.
3. Малько О.Д., Шпотя М.О. Робота фонду соціального страхування в умовах воєнного стану. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту». Харків 2022. С.449.
4. Малько О.Д., Лобойченко В.М., Закоморна К.О. Деякі проблемні питання дистанційного навчання у закладах вищої освіти в умовах пандемії. Експертні оцінки елементів навчального процесу: програма і матеріали ХХІІІ межвуз. наук.-практ. конф., Харків, 20 листопада 2021 г. / Нар. укр. акад., – Харків: Вид-во НУА. С.69-71
5. Страхування: підручник / Керівник авт. колективу і наук, ред. С. С. Осадець. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. - 599 с.
6. Ярошенко І.С. Право соціального забезпечення: навч. посіб. / Ярошенко І.С. — К.: КНЕУ, 2005. — 232 с.
7. Боднарук М. І. Соціальне страхування в Україні: правові аспекти становлення та розвитку. — Чернівці., 2002. — С. 25, 55, 124.
8. Конституція України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z960254K>
9. Закон України «Про охорону праці». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12/ed20110625#Text>.
10. Закон України «Про страхування». URL: <https://forinsurer.com/public/03/03/07/1089>.

11. Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». URL: <https://forinsurer.com/public/03/03/07/1089>.
12. Закон України від «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
13. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2240-14#Text>
14. Постанова КМ України від 8 лютого 2012 р. № 237 «Про затвердження Порядку визначення класу професійного ризику виробництва за видами економічної діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/237-2012-%D0%BF#Text>.
15. Постанова правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України від 20 грудня 2011 р. № 63 «Про затвердження Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0024583-01#Text>.
16. Постанова правління фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України» від 25.02.2021 № 10. «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження заходів з профілактики страхових випадків, що здійснюються за рахунок коштів Фонду соціального страхування України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0010890-21#Text>

Інформаційні ресурси

1. [://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/949091](http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/949091)
2. <http://www.fse.gov.ua>. <https://www.kmu.gov.ua/ua>
3. <http://dsp.gov.ua>
4. <http://dsp.gov.ua/category/diyalnist/travmatyzm-na-vyrobnytstvi/>
5. <http://ohoronapraci.kiev.ua>
6. <http://www.kh.dsp.gov.ua>
7. <http://presa.ua/pozhezhna-ta-tehnogenna-bezpeka.html>

Розробник

доцент кафедри ОП та ТЕБ

Олександр МАЛЬКО